

COBISS[®]

Kooperativni online bibliografski sistem i servisi

COBISS3/Nabavka

V6.12-00

Priručnik za korisnike

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

IZUM[®]

© IZUM, 2017.

Naslov originala: COBISS3/Nabava, V6.10-00; junij 2017

COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, IZUM so zaštićene robne marke u posedu javnog zavoda IZUM.

Oracle i Java su zaštićene robne marke kompanije Oracle Corp. ili kompanija koje su vlasnički povezane sa njom.

Druge upotrebljene robne marke pripadaju njihovim vlasnicima.

Priručnik uključuje sve dopune od izdanja prve štampane verzije priručnika u oktobru 2001. godine do danas. Sadržaj je usklađen s funkcionisanjem programske opreme COBISS3, V6.12-00 i važi i za sve sledeće verzije programske opreme do opoziva ili do objavljivanja nove elektronske verzije priručnika.

© IZUM, poslednje promene sadržaja: jun 2017, prevod: jul 2017.

ISSN 2232-4291

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	PREDGOVOR-1
O UPUTSTVIMA.....	O UPUTSTVIMA-1
1 UVOD.....	1-1
2 ODREĐIVANJE GRAĐE.....	2-1
2.1 Veza između građe i bibliografskog zapisa	2.1-1
2.1.1 Preuzimanje zapisa iz uzajamne u lokalnu bazu podataka	2.1-1
2.1.2 Prikaz u formatu COMARC	2.1-2
2.2 Unos građe	2.2-1
2.2.1 Prenos bibliografskih podataka iz uzajamne baze podataka.....	2.2-2
2.2.2 Prenos bibliografskih podataka iz izabranih kataloga drugih stranih biblioteka	2.2-2
2.3 Menjanje veze podataka o fondu s bibliografskim zapisom	2.3-1
2.4 Brisanje građe	2.4-1
3 KUPOVINA GRAĐE.....	3-1
3.1 Izbor za naručivanje građe	3.1-1
3.1.1 Unos predloga.....	3.1-1
3.1.2 Obrada predloga	3.1-2
3.1.2.1 Odobravanje predloga	3.1-2
3.1.2.2 Odbacivanje predloga i druge promene statusa predloga.....	3.1-2
3.1.3 Brisanje predloga.....	3.1-3
3.2 Naručivanje građe	3.2-1
3.2.1 Priprema narudžbine.....	3.2-1
3.2.1.1 Unos opštih podataka	3.2-2
3.2.1.2 Unos stavke	3.2-4
3.2.1.2.1 Unos primeraka i konta.....	3.2-5
3.2.1.2.2 Određivanje predlagača	3.2-6
3.2.1.2.3 Izračunavanje iznosa i preračunavanje cena u domaću valutu ...	3.2-7
3.2.2 Dodavanje stavke na narudžbinu	3.2-8
3.2.3 Dodavanje više stavki na narudžbinu prema izabranom predlogu	3.2-8
3.2.4 Priprema narudžbine na osnovu građe.....	3.2-9
3.2.5 Prenos stavke na drugu narudžbinu	3.2-10
3.2.6 Prikaz raspodele iznosa neispostavljenih narudžbina po kontima	3.2-10
3.2.7 Brisanje narudžbine	3.2-11
3.2.8 Ispostavljanje i slanje narudžbine.....	3.2-11
3.2.8.1 Ispostavljanje i slanje narudžbine sa ogleđnom dobavnicom.....	3.2-13
3.2.8.2 Slanje EDI narudžbine	3.2-13
3.2.9 Dodavanje stavke za prilog.....	3.2-14
3.2.10 Podela stavke narudžbine na dve stavke i prenos fonda.....	3.2-14
3.2.11 Naručivanje monografskih publikacija u više delova.....	3.2-14
3.2.11.1 Zaključivanje prijema monografske publikacije u više delova	3.2-15
3.2.11.2 Promena statusa kod stavke narudžbine	3.2-16

3.2.11.3	Promena vrste građe	3.2-16
3.2.12	Naručivanje pojedinih jedinica knjižne zbirke	3.2-17
3.2.13	Otkazivanje narudžbine	3.2-17
3.2.13.1	Priprema otkazivanja narudžbine	3.2-18
3.2.13.2	Priprema otkazivanja kod stavke narudžbine	3.2-19
3.2.13.3	Prenos stavke na drugu narudžbinu (prenarudžbina)	3.2-20
3.2.13.4	Prenos stavki na drugo otkazivanje	3.2-21
3.2.13.5	Poništavanje otkazivanja stavke narudžbine	3.2-22
3.2.13.6	Evidentiranje rasprodate građe	3.2-22
3.2.13.7	Ispostavljanje i slanje otkazivanja narudžbine	3.2-23
3.2.14	Unos obaveštenja dobavljača	3.2-24
3.3	Pretplata naručene građe	3.3-1
3.3.1	Unos avansa	3.3-1
3.3.1.1	Unos opštih podataka	3.2-2
3.3.1.2	Unos stavke	3.3-2
3.3.2	Zaključivanje avansa	3.3-3
3.3.3	Evidentiranje slanja avansa u računovodstvo	3.3-4
3.3.4	Unos plaćanja avansa	3.3-4
3.3.5	Istovremeno zaključivanje avansa, upis slanja u računovodstvo i upis plaćanja avansa	3.3-5
3.3.6	Promena statusa avansa	3.3-5
3.3.6.1	Promena slanja avansa u računovodstvo	3.3-6
3.3.6.2	Promena plaćanja avansa	3.3-6
3.4	Prijem naručene građe	3.4-1
3.4.1	Unos dobavnice	3.4-1
3.4.1.1	Unos opštih podataka	3.4-2
3.4.1.2	Unos stavke	3.4-3
3.4.1.2.1	Inventarisanje primeraka i zaključivanje stavke dobavnice	3.4-4
3.4.2	Istovremeni unos dobavnice i računa	3.4-5
3.4.3	Brisanje dobavnice	3.4-5
3.4.4	Zaključivanje dobavnice	3.4-6
3.4.5	Zaključivanje stavke dobavnice	3.4-7
3.4.5.1	Brisanje prijema kod stavke dobavnice	3.4-8
3.4.6	obaveštenje predlagaču o prispeloj građi	3.4-9
3.4.7	Podela dobavnice na dve dobavnice	3.4-9
3.4.8	Formiranje kompleta i ispis nalepnica	3.4-9
3.4.8.1	Brisanje ili promena statusa kod jedinica kompleta	3.4-10
3.5	Plaćanje primljene građe	3.5-1
3.5.1	Unos računa	3.5-1
3.5.1.1	Unos opštih podataka	3.5-2
3.5.1.2	Unos stavke	3.5-3
3.5.1.3	Unos posrednih troškova nabavke	3.5-4
3.5.2	Podela stavke dobavnice ili računa na dve stavke	3.5-5
3.5.3	Dodavanje dobavnice na račun	3.5-5
3.5.4	Uklanjanje dobavnice sa računa	3.5-6
3.5.5	Zaključivanje računa	3.5-6
3.5.6	Evidentiranje slanja računa u računovodstvo	3.5-7
3.5.6.1	Izvoz računa u računovodstveni sistem	3.5-7
3.5.7	Unos plaćanja računa	3.5-7
3.5.8	Istovremeno zaključivanje računa, upis slanja u računovodstvo i upis plaćanja računa	3.5-9

11 DRUGI POSTUPCI U SEGMENTU.....	11-1
11.1 Održavanje podataka o partnerima	11.1-1
11.2 Održavanje podataka o kontima.....	11.2-1
11.2.1 Otvaranje konta.....	11.2-2
11.2.2 Unos doznake finansijera.....	11.2-3
11.2.3 Prenos sredstava sa jednog na drugi konto	11.2-4
11.2.4 Usklađivanje iznosa na kontu	11.2-4
11.2.5 Zatvaranje konta	11.2-5
11.2.6 Brisanje konta	11.2-5
11.3 Podešavanje numeratora dokumenata	11.3-1
11.3.1 Popunjavanje slobodnih brojeva.....	11.3-2
11.4 Priprema predloga stavke.....	11.4-1
11.4.1 Kreiranje predloga stavke	11.4-1
11.4.2 Kopiranje iz stavke u predlog stavke.....	11.4-1
11.4.3 Sortiranje predloga stavki.....	11.4-2
12 VEZA SA DRUGIM SEGMENTIMA I BIBLIOGRAFSKIM BAZAMA PODATAKA	12-1
12.1 COBISS3/Serijske publikacije.....	12.1-1
12.2 COBISS3/Fond	12.2-1
12.3 COBISS3/Pozajmica, COBISS2/Pozajmica	12.3-1
12.4 COBISS3/Ispisi.....	12.4-1
12.5 COBISS3/Upravljanje aplikacijama	12.5-1
12.6 Bibliografske baze podataka	12.6-1

Dodaci

A PREGLED POSTUPAKA I STATUSA	DODATEK A-1
A.1 Kupovina građe.....	Dodatek A.1-1
A.2 Kupovina građe – evidencija računa.....	Dodatek A.2-1
A.3 Kupovina građe – evidencija avansa i računa za posredne troškove nabavke	Dodatek A.3-1
A.4 Drugi načini nabavke građe	Dodatek A.4-1
A.5 Nacionalna depozitarna biblioteka – prijem i slanje obaveznih primeraka	Dodatek A.5-1
A.6 Reklamiranje.....	Dodatek A.6-1
B ISPISI	DODATEK B-1
B.1 Ispisivanje	Dodatek B.1-1
B.1.1 Priprema i ispis	Dodatek B.1-1
B.1.2 Priprema i ispis prema satnici.....	Dodatek B.1-1
B.1.3 Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima	Dodatek B.1-3
B.1.4 Brisanje pohranjenih datoteka sa ispisima.....	Dodatek B.1-3
B.2 Varijable.....	Dodatek B.2-1
B.2.1 Sistemske definicije.....	Dodatek B.2-1
B.2.2 Korisničke definicije.....	Dodatek B.2-2
C OBRASCI	DODATEK C-1
C.1 Adresovanje	Dodatek C.1-1
C.2 Bibliografski opis građe i drugi podaci.....	Dodatek C.2-1
C.2.1 Narudžbina	Dodatek C.2-1
C.2.2 Otkazivanje narudžbine	Dodatek C.2-2
C.2.3 Reklamacije	Dodatek C.2-2

C.2.4	Zahvalnica darodavcu	Dodatek C.2-2
C.2.5	Spisak koji prati pošiljku razmenjene građe	Dodatek C.2-2
C.2.6	Narudžbina razmenjene građe	Dodatek C.2-3
C.2.7	Spisak koji prati pošiljku obaveznih primeraka	Dodatek C.2-3
C.2.8	Raspodela po odeljenjima	Dodatek C.2-3
C.2.9	Nalepnica	Dodatek C.2-3
C.3	Primeri ispisa	Dodatek C.3-1
D	SPISKOVI.....	DODATEK D-1
D.1	Spisak ispisa	Dodatek D.1-1
D.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatek D.2-1
D.2.1	Spisak N-SPI-01	Dodatek D.2-1
D.2.2	Spisak N-SPI-02	Dodatek D.2-1
D.2.3	Spisak N-SPI-03	Dodatek D.2-2
D.3	Opis ispisa	Dodatek D.3-1
D.3.1	N-SPI-01: Spisak stavki prijema (puni format)	Dodatek D.3-1
D.3.2	N-SPI-02: Spisak knjiženja (puni format)	Dodatek D.3-1
D.3.3	N-SPI-03: Spisak računa (puni format)	Dodatek D.3-1
E	UTROŠAK SREDSTAVA	DODATEK E-1
E.1	Spisak ispisa	Dodatek E.1-1
E.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatek E.2-1
E.2.1	Izveštaji N-US-01, N-US-02, N-US-05 i N-US-06	Dodatek E.2-1
E.2.2	Izveštaji N-US-03 i N-US-04	Dodatek E.2-1
E.2.3	Izveštaj N-US-07	Dodatek E.2-2
E.3	Opis ispisa	Dodatek E.3-1
E.3.1	N-US-01: Plaćanje računa – po kontima/vrsti građe	Dodatek E.3-1
E.3.2	N-US-02: Plaćanje računa sa odbijenim ulaznim PDV-om – po kontima/vrsti građe	Dodatek E.3-2
E.3.3	N-US-03: Plaćanje avansa – po kontima/vrsti građe	Dodatek E.3-3
E.3.4	N-US-04: Plaćanje avansa sa odbijenim ulaznim PDV-om – po kontima/vrsti građe	Dodatek E.3-4
E.3.5	N-US-05: Plaćanje posrednih troškova nabavke – po kontima	Dodatek E.3-6
E.3.6	N-US-06: Plaćanje posrednih troškova nabavke sa odbijenim ulaznim PDV-om – po kontima	Dodatek E.3-6
E.3.7	N-US-07: Preplaćeni iznosi – po dobavljačima	Dodatek E.3-7
E.4	Primeri ispisa	Dodatek E.4-1
F	STATISTIKE.....	DODATEK F-1
F.1	Spisak ispisa	Dodatek F.1-1
F.2	Izbor podataka za pripremu ispisa	Dodatek F.2-1
F.3	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatek F.3-1
F.3.1	Statistika N-STA-01	Dodatek F.3-1
F.3.2	Statistika N-STA-02	Dodatek F.3-1
F.4	Opis ispisa	Dodatek F.4-1
F.4.1	N-STA-01: Primljena građa – po nameni nab./načinu nab./vrsti građe/dobavljačima	Dodatek F.4-1
F.4.2	N-STA-02: Poslata građa – po vrsti pošiljke/načinu nab./vrsti građe/partnerma	Dodatek F.4-2
F.5	Primeri ispisa	Dodatek F.5-1

SADRŽAJ TABELA

Tabela A.1-1: Kupovina građe	Dodatek A.1-1
Tabela A.2-1: Kupovina građe – evidencija računa	Dodatek A.2-1
Tabela A.3-1: Kupovina građe – evidencija avansa i računa za posredne troškove nabavke	Dodatek A.3-1
Tabela A.4-1: Drugi načini nabavke građe.....	Dodatek A.4-1
Tabela A.5-1: Nacionalna deponitarna biblioteka – prijem i slanje obaveznih primeraka.....	Dodatek A.5-1
Tabela A.6-1: Reklamiranje	Dodatek A.6-1
Tabela B.2-1: Sistemske varijable za segment COBISS3/Nabavka.....	Dodatek B.2-1

PREDGOVOR

COBISS3 je naziv za treću generaciju programske opreme koju je IZUM razvio za potrebe funkcionisanja COBISS sistema. Prva generacija programske opreme zvala se ATLASS, za njom je usledila programska oprema sa istim nazivom kao i COBISS sistem (koju sada zovemo COBISS2), a najnovija programska oprema je COBISS3, koja je razvijena na osnovu objektno-tehnologije.

S novom koncepcijom u proces razvoja programske opreme COBISS3 uključena su nova oruđa za objektnu analizu, planiranje, izvođenje i upravljanje konfiguracijama.

Jedna od arhitektonskih karakteristika programske opreme COBISS3 jeste njena troslojna koncepcija: korisnički interfejs, poslovna logika i baza podataka. Sva tri sloja povezuje objektni model RMI (*Remote Method Invocation*), a za baze podataka koristi se Oracle.

Programska oprema COBISS3 razvijena je u Javi koja nije samo programski jezik, jer omogućuje funkcionisanje programske opreme u različitim okruženjima:

- korisnički interfejs (Windows 98/Windows 7/ME/2000/XP/Vista, Linux, Mac)
- poslovna logika (Windows 2000/XP, Linux)
- baza podataka (Windows 2000/XP, Linux)

Programska oprema COBISS3 sadrži devet segmenata:

- COBISS3/Katalogizacija
- COBISS3/Nabavka
- COBISS3/Serijske publikacije
- COBISS3/Elektronski izvori
- COBISS3/Fond
- COBISS3/Pozajmica
- COBISS3/Međubiblioteka pozajmica
- COBISS3/Ispisi
- COBISS3/Upravljanje aplikacijama

COBISS3/Katalogizacija je centralni segment COBISS3 programske opreme koji podržava uzajamnu katalogizaciju u okviru kooperativnog online

bibliografskog sistema i servisa COBISS. Omogućuje izvođenje postupaka u radu sa bibliografskim i normativnim zapisima u različitim bazama podataka: pretraživanje i pregledanje zapisa, kreiranje i uređivanje zapisa, preuzimanje zapisa iz COBIB-a i različitih stranih baza podataka, razrešavanje duplikata, razrešavanje lokalnih bibliografskih zapisa i razdruživanje normativnih zapisa. Svi postupci obrade bibliografskih izvora i postupci u radu sa normativnim zapisima izvode se u jedinstvenom interfejsu za katalogizaciju.

COBISS3/Nabavka je segment koji bibliotekama omogućuje automatizaciju sledećih postupaka nabavke monografskih publikacija: kupovina građe koja uključuje izbor za naručivanje građe, naručivanje građe, pretplatu naručene građe, prijem naručene građe i plaćanje primljene građe; prijem građe razmenom i slanje građe za razmenu; prijem i slanje obaveznog primerka, prijem poklona i evidentiranje drugih načina prijema građe; reklamiranje neprispere građe, prispele građe, primljenog dokumenta za plaćanje avansa i primljenog računa; održavanje podataka o partnerima i kontima te podešavanje numeratora.

COBISS3/Serijske publikacije je segment koji omogućuje automatizaciju sledećih postupaka nabavke serijskih publikacija: kupovina publikacija koja uključuje izbor za naručivanje publikacija, naručivanje publikacija, otkazivanje narudžbine, pretplatu i plaćanje publikacija; prijem publikacija razmenom, obaveznog primerka i poklona te druge načine prijema; održavanje podataka o modelima izlaženja te izvođenje kontrole dotoka; slanje publikacija za razmenu i slanje obaveznog primerka; reklamiranje svezaka koje nedostaju, primljenog dokumenta za plaćanje avansa i primljenog računa; održavanje podataka o partnerima i kontima te podešavanje numeratora.

COBISS3/Elektronski izvori je segment koji bibliotekama omogućuje automatizaciju sledećih postupaka nabavke elektronskih izvora: kupovina paketa i licenci za samostalne elektronske izvore, pretplatu elektronskih izvora i plaćanje elektronskih izvora, prijem obaveznog primerka elektronskih publikacija, povezivanje sa portalima za pozajmicu e-knjiga, održavanje podataka o partnerima i kontima i podešavanje numeratora.

COBISS3/Fond je segment koji uključuje sledeće postupke: dodavanje polja 996/997 i 998 te unos i menjanje podataka u tim poljima, kopiranje podataka u polja 996/997, menjanje statusa u više polja 996/997 u zapisu, menjanje podataka u poljima 996/997 preko inventarskih brojeva ili brojeva za pozajmicu, sortiranje polja 996/997 u zapisu, formiranje kompleta, ispis nalepnica, inventarisanje monografskih publikacija, otpis primeraka monografskih publikacija koje nedostaju posle inventara. Prilikom vođenja fonda serijskih publikacija moguće je inventarisanje serijskih publikacija, priprema i uređivanje modela izlaženja, beleženje dotoka publikacija na osnovu modela izlaženja, podrška u postupcima povezivanja i razvezivanja svezaka te otpis svezaka i godišta serijskih publikacija. Segment uključuje i sledeće postupke: kreiranje dodatnih lokalnih zapisa, prenos polja 996/997 iz jednog bibliografskog zapisa u drugi, prikaz zapisa u COMARC formatu, pregled stanja primeraka u pozajmici, upis napomene za pozajmicu, ispis spiska prinova, podešavanje numeratora za dodavanje inventarskih brojeva, tekućih brojeva u signaturi i brojeva za pozajmicu, prikaz spiska biblioteka, dopunjavanje podataka o građi multimedijским sadržajem, proveravanje i

izbor izdvojene bibliotečke građe i uređivanje podataka za koordinaciju nabavke.

COBISS3/Pozajmica je segment koji omogućuje bibliotekama automatizaciju sledećih postupaka: upis i promenu podataka o članovima, brisanje podataka o članu, promenu broja članske karte, ispis nalepnice za člansku kartu, pozajmicu građe van biblioteke ili za čitaonicu, produženje roka pozajmice, promenu datuma isteka, vraćanje građe s mogućnošću izbora člana ili bez te mogućnosti, rezervacije zauzete i slobodne građe, vraćanje građe sa zadržkom, evidentiranje izgubljene građe, ispis reversa za člana i prenos podataka iz referensne baze podataka o studentima. Za serijske publikacije mogu se odrediti stalne rezervacije i evidentirati cirkulacija pojedinih svezaka serijskih publikacija. Biblioteke koje su pozajmicu organizovale po odeljenjima mogu odvojeno voditi evidenciju pozajmice po odeljenjima, međuodeljenski pozajmiti građu iz matičnog odeljenja u posluženo odeljenje, potom pozajmiti tu građu članu u posluženom odeljenju, vratiti građu u bilo koje odeljenje te pretraživati građu po katalogu u pojedinačnim odeljenjima. Kod pojedinih primeraka građe, za potrebe pozajmice omogućen je upis napomene o primerku, a kod pozajmljene građe i upis privremene napomene. U lokalnom katalogu može se potražiti građa ili pojedini primerci, mogu se pogledati bibliografski podaci i podaci o stanju fonda, a može se dobiti i informacija o tome kome je građa pozajmljena, ako nije slobodna. Podaci o upisanim članovima mogu se pretraživati prema različitim kriterijumima i zatim se, u obliku spiska, ispisati i na štampaču. Biblioteke koje svojim članovima naplaćuju određene usluge mogu ažurirati cenovnik, evidentirati i podmiriti potraživanja, ispisati račun, obrisati potraživanje, stornirati podmirena potraživanja, zaključiti blagajnu i pregledati blagajničke transakcije. Za članove koji kasne sa vraćanjem građe mogu se pripremiti i ispisati opomene. Bibliotekama je omogućeno menjanje sadržaja obrazaca za opomene, vremenskih parametara pozajmice, menjanje kalendara radnog vremena biblioteke, menjanje parametara za elektronsko obaveštavanje članova, podešavanja ograničenja broja pozajmljenih primeraka, broja produženja i rezervacija, perioda važenja članstva za pojedine kategorije članova, menjanje web adrese sa podacima za kontakt i obaveštenjima u vezi sa servisom Moja biblioteka. Bibliotekama je omogućeno i izvođenje automatizovanih postupaka pozajmice u odeljenju mobilne biblioteke (u bibliobusu), upotreba RFID knjigomata i RFID čitača na pultu za pozajmicu.

COBISS3/Međubibliotečka pozajmica je segment koji uključuje sledeće postupke: evidentiranje zahteva naručioca za MP, rezervaciju građe domaće biblioteke, naručivanje građe kod dobavljača ili u magacinu, evidentiranje prijema građe od dobavljača ili iz magacina, dostavljanje građe naručiocu, vraćanje građe naručioca i vraćanje građe dobavljaču ili u magacin. Uključuje i pripremu i ispostavljanje računa za pravna lica – partnere koji nastupaju kao naručioci ili platiše obavljenih usluga, pripremu obaveštenja za naručioce i dobavljače, održavanje podataka o partnerima i cenovniku te podešavanje numeratora.

COBISS3/Ispisi je segment koji omogućuje oblikovanje različitih vrsta ispisa, kao što su različiti obrasci, poslovni akti, statistike itd. Ispisi se pripremaju na osnovu podataka iz svih segmenata programske opreme COBISS3. Pripremljene ispise možemo poslati na štampač ili elektronskom poštom. Tipski ispisi za pojedine segmente oblikuju se u IZUM-u.

COBISS3/Upravljanje aplikacijama je segment koji bibliotekama omogućuje ažuriranje podataka o domaćoj biblioteci i partnerima te uvid u podatke o korisnicima sistema.

Priručnik uključuje sve dopune od izdanja prve verzije štampanog priručnika do danas. Sadržaj je usklađen s funkcionisanjem trenutno važeće verzije programske opreme COBISS3 i važi za svaku buduću verziju programske opreme do opoziva ili do objave nove elektronske verzije priručnika. Sadržaj priručnika je pohranjen i dostupan na portalu **Obrazovanje** izborom opcije *E-priručnici*, a sadržaju na portalu se može neposredno pristupiti i iz menija **Pomoć** u programskoj opremi COBISS3.

U cilju lakšeg razumevanja funkcionisanja programske opreme, u priručnik Osnovna uputstva COBISS3 dodat je rečnik s definicijama upotrebljenih izraza.

Informacije i pomoć možete dobiti na sedištu nacionalnog COBISS centra koji je odgovoran za COBISS sistem u vašoj državi (podaci za kontakt objavljeni su na poslednjoj strani priručnika).

B.2 VARIJABLE

Varijable su delovi definicija ispisa koji određuju tekst u ispisu (npr. u dokumentu, statistici...). Korisnici mogu varijablama da odrede svoje vrednosti.

Varijable koje priprema IZUM pohranjene su u grupi sistemskih definicija varijabli u segmentu COBISS3/Ispisi. Ukoliko želimo da promenimo vrednost određene varijable, definiciju te varijable prekopiramo u grupu korisničkih definicija varijabli i tamo je uredimo.

Za uređivanje definicija varijabli moramo da imamo privilegiju *RPT_VAR – održavanje varijabli i sortiranja*.

B.2.1 Sistemske definicije

U tabeli B.2-1 prikazane su varijable za nabavku definisane u segmentu COBISS3/Ispisi. U prvom stupcu ispisan je naziv varijable, u drugom stupcu ispisan je njena vrednost, a u trećem stupcu nabrojani su ispisi u kojima se ova varijabla uvažava.

Tabela B.2-1: Varijable za segment COBISS3/Nabavka

Naziv	Vrednost	Upotreba
1) Rukovodilac nabavke		svi ispisi (osim Zahvalnica darodavcu i Raspodela po odeljenjima)
2) Zvanje rukovodioca nabavke		svi ispisi na domaćem jeziku (osim Zahvalnica darodavcu i Raspodela po odeljenjima)
3) Zvanje rukovodioca nabavke (eng)		svi ispisi na engleskom jeziku (osim Zahvalnica darodavcu i Raspodela po odeljenjima)
4) Rukovodilac biblioteke		Zahvalnica darodavcu
5) Zvanje rukovodioca biblioteke		Zahvalnica darodavcu na domaćem jeziku
6) Zvanje rukovodioca biblioteke (eng)		Zahvalnica darodavcu na engleskom jeziku
7) Naučno zvanje rukovodioca biblioteke		Zahvalnica darodavcu na domaćem jeziku
8) Naučno zvanje rukovodioca biblioteke (eng)		Zahvalnica darodavcu na engleskom jeziku

9) Obavezni primerak – uvodni tekst	Poštovani, u skladu sa odredbama Zakona o obaveznom primerku publikacija (Sl. Glasnik RS br.52/2011), šaljemo vam reklamaciju za sledeće obavezne primerke:	Spisak koji prati pošiljku obaveznih primeraka
10) Obavezni primerak – završni tekst	Zakon propisuje da obavezne primerke zajedno s dobavnicom morate dostaviti najkasnije 15 dana od izlaska u 4, odnosno 16 primeraka, ako je publikacija izdata pomoću javnih sredstava. Publikacija mora biti u obliku u kojem je namenjena javnoj distribuciji. U slučaju bilo kakvih nejasnoća, molimo pozovite!	Spisak koji prati pošiljku obaveznih primeraka
11) Napomena u narudžbini		Narudžbina
12) Napomena u narudžbini (eng)		Narudžbina

B.2.2 Korisničke definicije

Varijabla određujemo nove vrednosti u segmentu COBISS3/Ispisi. Segment je dostupan iz brauzera izborom **Sistem / Segment Ispisi**.

Ukoliko varijabli želimo da odredimo novu vrednost koja treba da se uvažava u ispisu, definiciju te varijable, koja je pohranjena u grupi *sistemskih definicija* varijabli, prekopiramo u grupu *korisničkih definicija* varijabli i tamo je uredimo.

Postupak

1. U potprozoru **Grupe definicija** otvorimo direktorijum **Varijable / Systemske definicije / Nabavka i SP**.
U desnom potprozoru ispisuje se spisak definicija izabrane grupe.
2. Na spisku definicija varijabli označimo definiciju varijable kojoj želimo da odredimo novu vrednost.
3. Izaberemo metodu **Uređivanje / Kopiraj**.
4. U potprozoru **Grupe definicija** otvorimo direktorijum **Varijable / Korisničke definicije / Nabavka i SP** u koji ćemo pohraniti korisničku definiciju varijable (ako direktorijum **Nabavka i SP** još ne postoji, kreiramo ga tako što označimo direktorijum **Korisničke definicije** i izaberemo metodu **Grupa / Nova**).

5. Izaberemo metodu **Uređivanje / Zalepi**.
6. U potprozoru **Definicije izabrane grupe** na spisku definicija varijabli označimo definiciju varijable kojoj želimo da odredimo novu vrednost.
7. Izaberemo metodu **Definicija / Karakteristike**.
Otvora se prozor **Definicija varijable**.
8. Promenimo podatke. Kod "Naziv" možemo promeniti naziv varijable, a kod "Vrednost" njenu vrednost.

Primer:

Ako želimo da se na ispisima ispiše Marija Novak kao rukovodilac odeljenja za nabavku, kod varijable **Rukovodilac nabavke** upišemo vrednost *Marija Novak*, a kod varijable **Zvanje rukovodioca nabavke** vrednost npr. *Rukovodilac odeljenja nabavke*.

9. Pohranimo podatke.